

8

TELNICE

duben 1994

Vážení spoluobčané!

Přiblížila se chvíle, kdy začneme realizovat nejrozsáhlejší akci v historii Telnice

stavbu čistírny odpadních vod

V tomto čísle zpravodaje se tedy budeme věnovat především problémům spojeným s výstavbou čistírny odpadních vod (dále ČOV) a některým problémům spojeným s životním prostředím.

Kanalizace a ČOV v nádražní čtvrti

Vybudování kanalizace a ČOV v této části obce bude vázáno na stavbu ČOV v Sokolnicích, která se uskuteční pravděpodobně nad železničním mostem přes Zlatý potok. Dosud byla vypracována studie a obecní úřad v Telnici je připraven na této akci s obecním úřadem v Sokolnicích všemožně spolupracovat.

Důvody pro stavbu ČOV

1) Celá řada domácností trpí v Telnici nedostatkem vody ve studních. Navíc se množí obavy o její kvalitu a hlavní důvod lze vidět především ve:

- * starých a nevyhovujících septikách (nebezpečí úniků splaškové vody do podzemních vod),
- * řada domů má septiky s trativody a splašky odcházejí do podzemních vod,
- * mnoho lidí se v minulosti připojilo na kanalizaci (bez povolení), která však není stavěna na splaškové vody a velké množství splašků odchází do podzemí netěsnostmi,
- * občané jsou nuceni vyvážet septiky na zemědělskou půdu (na pole nebo do zahrady), což může často opět ohrozit podzemní vody.

2) V případech, kdy občané najmou fekální vůz na vyvážení na zemědělskou půdu, vystavují se značným nákladům a ti, kteří by splnili zákon a své splašky nechali vyvézt do ČOV v Modřicích, by mnohdy ani tyto náklady neunesli!

3) V současné době se neustále zpřísňují požadavky na zacházení s odpadními vodami. Povodí Moravy hrozí, že začne vybírat značné poplatky za vypouštění odpadních vod do toků.

V našem případě se odhaduje, že asi polovina domácností se "načerno" připojila v minulosti na kanalizaci a je jisté, že značná část splašků odtéká také do potoka.

Podobně je tomu s Českým inspektorátem životního prostředí, který již začal pokutovat obce a občany za nepovolené vypouštění odpadních vod do toků.

Je jen otázka času, kdy obě tyto organizace uplatní svá práva a obec i občané mohou být vystaveni značným výdajům.

4) Vzhledem k tomu, že naše studny jsou značně závislé na hladině Zlatého potoka, je důležité aby i v potoce byla čistá voda (v současné době patří do kategorie "velmi znečištěný tok"). Čistota vody v potoce zásadně ovlivní kvalitu závlahové vody (pokud bude tato využívána) a také kvalitu vody v našem rybníce, v kterém se koupou i naše děti a mnozí zde chytají ryby a konzumují je!

Současný stav přípravy stavby

V roce 1992-1993 bylo vypracováno zadání a projekt stavby. Od podzimu 1993 do začátku roku 1994 proběhla příprava na územní rozhodnutí a stavební povolení. Územní rozhodnutí bylo získáno na přelomu roku a vodoprávní řízení proběhlo v únoru 1994. Znamená to tedy, že stavební řízení je ukončeno. V polovině dubna byla vybrána firma, která realizaci stavby provede. Parcely pro stavební místo jsou již obcí vykoupěny.

Stavba čistírny odpadních vod.

Jak již bylo zmíněno v předchozím zpravodaji, ČOV se bude nacházet na pravém břehu Zlatého potoka za mostem, který je na silnici do Otmarova. Místo vybrali projektanti jako nejvýhodnější z hlediska spádů (některé části obce budou mít se spádem i tak problémy).

Zdá se, že stavba ČOV bude oproti položení kanalizace méně obtížná. Prakticky veškerá stávající kanalizace splaškovým vodám nevyhovuje a bude ji nutno znovu vybudovat (bude to velmi náročné na organizaci).

Obdobně jako v případě zavádění plynu bude velmi záležet na součinnosti stavebních prací, která bude spočívat mimo jiné ve fyzické pomoci obyvatel každého domu, který se bude právě připojovat na kanalizaci. Nutno podotknout, že při budování čistírny odpadních vod přestanou brát kontrolní orgány ohledy a budou postupovat podle zákona, který ukládá povinné připojení se na kanalizaci a čistírnu každému občanu v obci.

Předpokládaný harmonogram prací:

Stavba začne v dubnu roku 1994 a bude ukončena v závislosti na finančních prostředcích nejdříve v roce 1995 a nejpozději v roce 1997.

Náklady na ČOV a kanalizaci

Projekt předpokládá náklady dosahující 35 mil Kč, což je částka, kterou je pro malé obce vyloučeno získat z daní (od poplatníků) nebo z dotací od státu.

MOŽNOSTI ŘEŠENÍ:

- * prodej obecního majetku (prodej pdílu na benzínovém čerpadle),
a nebo celou akci financovat z prostředků obce (stavba by se mohla protáhnout i na deset roků),
- * spolupráce občanů na realizaci.
- * půjčka pro obec (toto řešení je spojeno s dlouhodobým splácením z malých příjmů obce),
- * malá část nákladů může být hrazena ze zdrojů Státního fondu životního prostředí (po dvouletém úsilí se dosud nepodařilo získat žádné prostředky a naděje je malá),

Milá spotřebitelko, máš spotřebiteli!

Prací prostředek, který neškodí životnímu prostředí neexistuje, přesto nejsou všechny stejné.

Běžný universální prací prášek (pro všechny druhy prádla a všechny teploty) obsahuje až 14 různých látek, které se po vyprání prádla dostávají do odpadní vody a potom do řek a nádrží. Mnohé z nich přitom nemají pro samotné praní žádný význam.

Některé odpadní vody nejsou čišťeny vůbec, jiné sice procházejí čistiřnou, ale ani tam se mnohé látky neodstraní. To je většinou i případ fosfátů, které ještě řada pracích prostředků na našem trhu obsahuje. Čím více máme pochybností o kvalitě čišťení naší odpadní vody, tím pečivěji bychom měli vybírat prací prostředek.

Stejnou pozornost jako výběru musíme věnovat dávkování v závislosti na tvrdosti vody a množství prádla. Tvrdost vody nám sdělí správce vodovodu. Všeobecně platí, že studniční (podzemní) voda bývá tvrdší než voda povrchová (z údolních nádrží). Někde se může tvrdost vody v průběhu roku měnit (mícháné zdroje podzemní a povrchové vody - např. Brno). V převážně většině případů stačí nejnižší doporučené dávka, výhodné je prostředek dobře rozpustit a dávkovat přímo do bubnu pračky.

A čemu dát přednost?

Mýdlovým pracím prostředkům. Mýdlo se ve vodním prostředí velmi rychle a úplně biologicky odbourává, čili rozkládá, na látky v přírodě běžné.

Pracím prostředkům bez fosfátů. Jejich používání je jedním z předpokladů toho, aby naše povrchové vody neobsahovaly nadbytek živin (fosforu) a aby se rok co rok neobjevoval na rybnících, přehradách a jezerech vodní květ (nevábný zelený povlak na hladině, který může při koupání vyvolat alergické reakce, při úpravě na pitnou vodu působí potíže).

Pracím prostředkům pro jemné a barevné prádlo. Neobsahují bělidla, která jsou většinou pro barevné prádlo nadbytečná.

Kompaktním pracím prostředkům. Neobsahují totiž pomocné látky - soli, které pro praní nemají žádný význam a zbytečně zasolují povrchové vody. Kompaktní prací prostředky se vyrábějí výhradně bezfosfátové. Při jejich používání je třeba věnovat velkou pozornost správnému (nižšímu) dávkování.

POZOR! Letáček hodnotí pouze vliv pracích prostředků na prostředí. Nezahrnuje hodnocení dráždivosti pokožky. I ze zdravotních důvodů je třeba dodržovat dávkování a prádlo řádně máchat.

Další informace o pracích prostředcích, ale i o jiných problémech domácí ekologie Vám poskytne: VERONICA - Ekologická poradna, Panská 9, 601 91 Brno, tel. 05 42210561

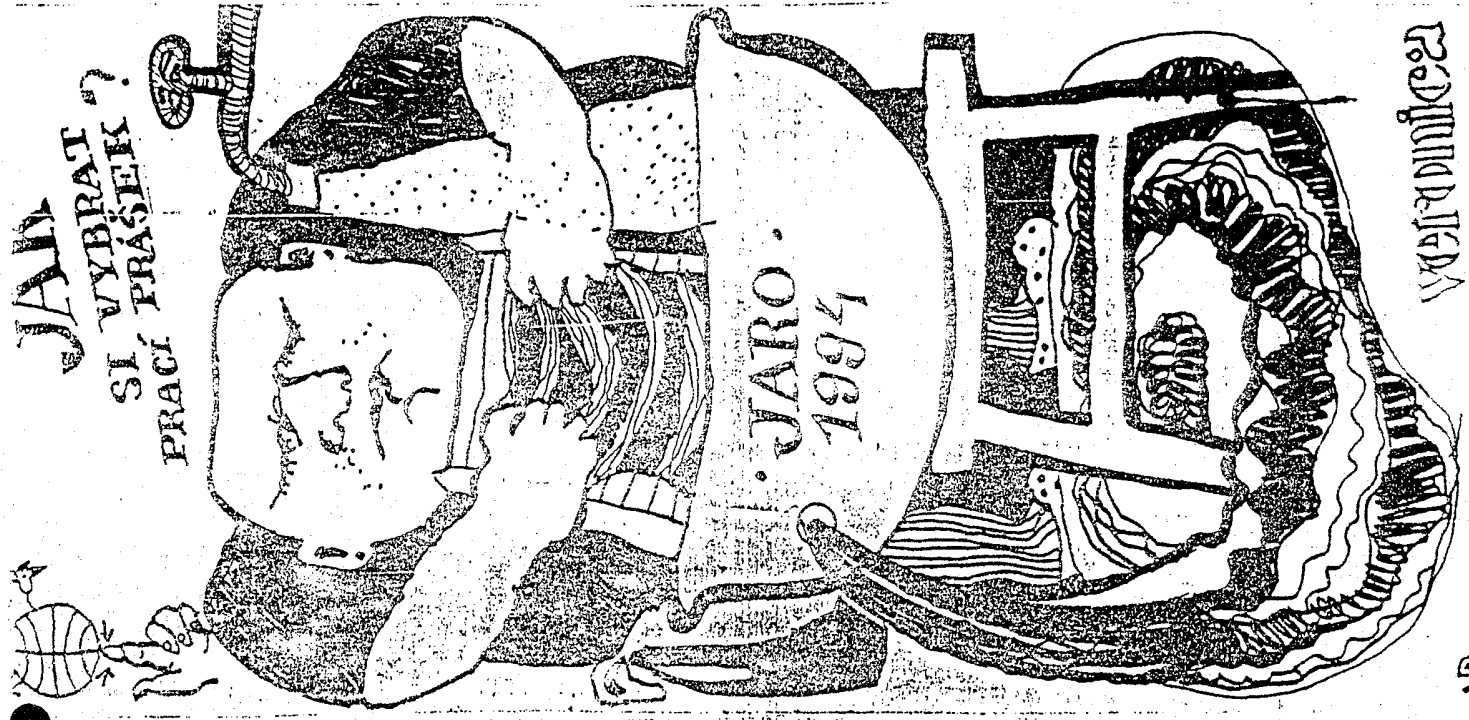
ROSA - Jihočeská nadace pro ochranu přírody, Pražná 2, 370 06 České Budějovice, tel. 038 32145, 038 31246

Ke Dni Země 1994 vydala ROSA a VERONICA

Vydáno s podporou:

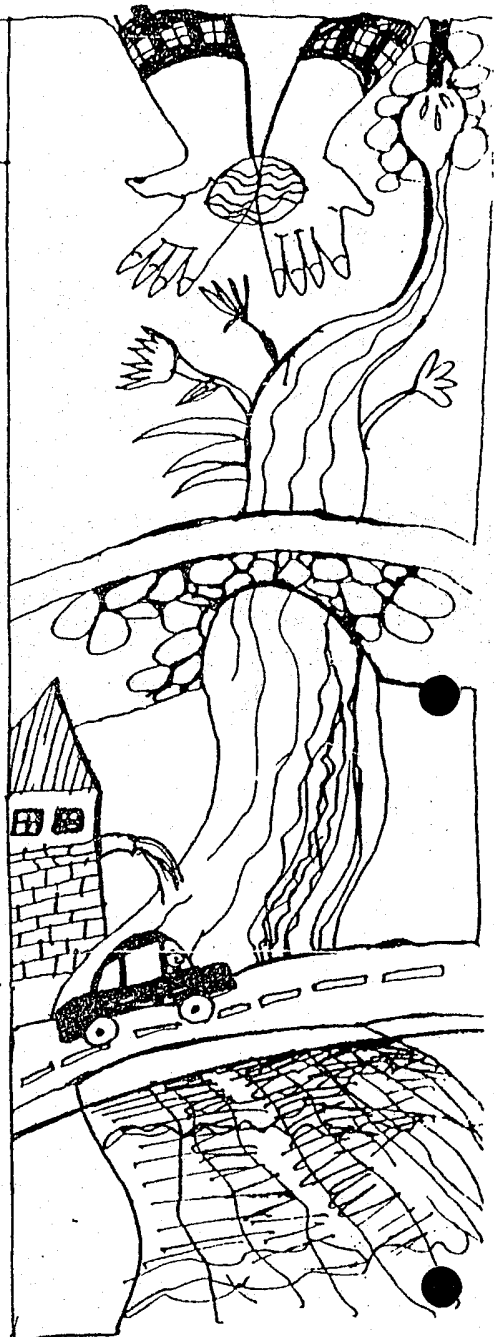
- Ministerstva životního prostředí ČR

- Regional Environmental Center, Budapest

VERONICA

	NÁZEV PRACÍ- HO PRA- SKU	CENA V Kč		FOSFOR	BĚLI- DLA	PLNI- DLA	BIOLOGIC- KÁ ROZLOŽI- TELNOST	HODNO- CENÍ VLIVU NA ŽIVOTNÍ PROSTŘÍ DÍ	
		MIN	MAX						
Pro barevné prádlo Mýdlové	MÝDLO S JELENEM ^{1*}			○	○	○	○	vhodné	
	TIMI ¹	2		○	○	○	○	vhodné	
	OMINOL ¹	2		○	○	○	○	vhodné	
	HANKA ¹	1,5		○	○	○	○	vhodné	
	TOTO ¹	2,5	5,5	●	○	○	○	příjemné	
	Kompaktní bezfosátové	ARIEL COLOR ⁵	8,5	10,5	○	○	○		příjemné
		COLON COLOR ⁸	6,5	8	○	○	○		příjemné
		LANZA COLOR ⁸	9	11	○	○	○		příjemné
		PERSIL SUPRA ⁸	8	10,5	○	●	○	○	příjemné
		SA8 PREMIUM ⁸	8,5	14	○	●	○		příjemné
OMO MICRO ¹⁰		9,5	16,5	○	●	○		příjemné	
ARIEL ULTRA ⁵		8,5	10,5	○	●	○		příjemné	
Universální bezfosátové		MINIRISK ¹¹	5,5	11	○	○	○	?	příjemné
		PERSIL BEZ FOSFÁTŮ ⁸	9,5	12	○	○	○	○	příjemné
		OATRO ³	4	6,5	○	○	○	○	příjemné
	FLORAN ²	5,5	10,5	○	○	○	○	příjemné	
	LANZA BÍLÁ ⁴	9	11	○	○	○		příjemné	
	ÓMO PLUS ¹⁰	5	7,5	○	○	○		příjemné	
	PERSAN ⁷	1,5	2,5	○	○	○		příjemné	
	COLON ⁸	6,5	8	○	○	○		příjemné	
	LANZA EXPRES ^{8*}	0,5		○	○	○		příjemné	
	Pro barevné prádlo	FEWA COLOR ⁸	9,5	11,5	●●	○	○	○	nevhodné
PALMEX COLOR ⁸		6,5	8,5	●●	○	○	○	nevhodné	
PERWOLL ⁸		10,5	14,5	●●	○	○	○	nevhodné	
AZUR COLOR ⁸		7,5	9,5	●●	○	○		nevhodné	
MOHER ⁸		8	11	●●	○	○		nevhodné	
Universální		ARSIL ⁵	4	6,5	●	○	○	○	příjemné
	LYRA ^{1*}	2,5	3,5	●	○	○	○	příjemné	
	PERSIL ⁸	9,5	12	●●	○	○	○	nevhodné	
	TITAN ¹	6	10	●●	○	○	○	nevhodné	
	TEXY ²	8	13,5	●●	○	○	○	nevhodné	
	UNIMAT ³	3,5	6	●●	○	○	○	nevhodné	
	BATOLE ⁴	4,5	9	●●	○	○	○	nevhodné	
	PALMEX ⁸	6,5	8,5	●●	○	○	○	nevhodné	
	WEISSER RIESE ⁸	7,5	10	●●	○	○	○	nevhodné	
	MERKUR ¹	4,6	8	●●	○	○	○	nevhodné	
	VIZIR ⁵	8	10	●●	○	○		nevhodné	
	TIX EXTRA ⁵	6,5	8	●●	○	○		nevhodné	
	ARIEL ⁵	9,5	11,5	●●	○	○		nevhodné	
	ARIEL S LIPOLÁZOU ⁵	9,5	11,5	●●	○	○		nevhodné	
JUWEL ⁵	6,5	16,5	●●●	○	○		nevhodné		
BIOMAT ⁵	7	9	●●●	○	○		nevhodné		

Výrobci:

- 1 SETUZA, Ústí n. Labem
- 2 Laurin, Jablonec n. Nisou
- 3 ZZN, Rakovník
- 4 Sport Zátčín, Rakovník
- 5 Procter a Gamble, Rakovník
- 6 Henkel, Nové Město n. Váhom
- 7 Jáko, Kutná Hora
- 8 Benckiser, Německo
- 9 Amway, USA
- 10 Lever, Rakousko
- 11 Hackman Havi, Finsko

Vysvětlivky k tabulce:

* pouze pro ruční praní, dávkování na 10 l

Fosfor:

○ výrobek neobsahuje fosfáty
● výrobek obsahuje fosfáty - při jednom praní se do vody dostane až 5 g fosforu
●● výrobek obsahuje fosfáty - při jednom praní se do vody dostane 5 až 9 g fosforu
●●● výrobek obsahuje fosfáty - při jednom praní se do vody dostane přes 9 g fosforu

Bělidla:

○ výrobek neobsahuje bělidla
● výrobek obsahuje bělidla

Plnidla:

○ výrobek neobsahuje plnidla
● výrobek obsahuje plnidla

Biologická rozložitelnost:

○ vyhovující (dle údajů výrobce)
● nestanovena
? výrobce nekontaktován
| výrobce údaje neposkytl

Hodnocení vlivu na životní prostředí:

Pro příznivé hodnocení je nejdůležitější malý obsah fosfátů a dobrá biologická rozložitelnost.

Zdroje informací v tabulce:

- informace od výrobců
- údaje na obalech
- obsah fosforu stanovil Hydrobiologický ústav AV ČR

* sponzorování.

Stavba to bude velmi náročná, spoléháme tedy na součinnost s občany, která může vše urychlit.

Výsadba zeleně

Jak bylo uvedeno v předchozím zpravodaji, hlavní výsadba zeleně v obci bude zajištěna po dokončení kanalizace v jednotlivých ulicích. Po několika letech úsilí se podařilo dohodnout se Správou a údržbou silnic výsadbu stromů kolem silnic Brno-Hodonín a Telnice-nadraží (převažně jeřabiny). Ve spolupráci s dodavatelskou firmou byla také provedena výsadba vrb, bříz a dalších stromů okolo rybníka. Obecní úřad nechal vysadit řadu stromů, a keřů okolo potoka (těsně u břehové hrany), kolem mlýnského náhonu a na louce za "Lesnou" (duby, jasany a ptačí zob). Za poslední dva týdny bylo vysazeno celkem cca 650 stromů a keřů. Věříme, že občané budou spolupracovat při ochraně výsadby před případnými vandaly.

Na koho se obrátit při ohrožení životního prostředí?

Vážení spoluobčané,

Může se stát, že bude nutné v zájmu životního prostředí zavolat odbornou pomoc a nikdo ze zastupitelstva nebude poblízku. V následující tabulce nabízíme adresy a telefonní čísla úřadů, v kterých sedí odborníci, na které se lze obrátit.

Problém	Instituce	Adresa	Telefon
Ohrožení vod	ČIŽP ¹	Dřevořská 11	41211404, 41212742,
	Okresní úřad (Ing Žák)	Moravské nám.	42161111,
Ohrožení ovzduší	Okresní úřad	Moravské nám.	42161111,
	ČIŽP	Masarykova 2	42213564, 42213634,
Ohrožení přírody a kácení stromů	Okrasní úřad (Ing Svoboda)	Moravské nám.	42161111,
	ČÚOP ²	Panská 7	42321241,
Ohrožení živočichů	ČÚOP	Panská 7	42321241,
	OVS ³	Traťová	43214890,
Ohrožení půdy	Okr. úřad, OVLHZ	Moravské nám.	42161111,
Hluk a vibrace	OHS ⁴	Šámalova 16	573322,
Znečištění potravin	OHS	Šámalova 16	573322,
	ČOI ⁵	Mikšíčkova 44	45216624, 535861,
Mimořádné události	Okresní úřad	Moravské nám.	42161111
	Útvar sboru PO	Brno, Židlochovice	150,
	Policie	Brno, Židlochovice	158,
	Rychlá zdravotnická pomoc	Brno	155,

V případě nezájmu, se můžete obrátit na správní orgán nejbližší vyšší - v případě obce na okresní úřad, v případě okresního úřadu na územní odbor Ministerstva životního prostředí ČR v Brně (Slovákova 2, tel. 413213) v případě OHS na odbor zdravotnictví Okresního úřadu.

Na co se nejčastěji ptáte

Využíváme příležitosti vydání listu a odpovídáme krátce Vaše otázky

Co s vodou do rybníka?

Je zpracován projekt a již se vyrábí oběžné kolo o průměru asi tři metry, které bude vodu z

¹ Česká inspekce životního prostředí,

² Český ústav ochrany přírody,

³ Okresní veterinární správa,

⁴ Okresní hygienická stanice,

⁵ Česká obchodní inspekce,

potoka přečerpávat do rybníka.

Proč neděláme také u rybníka?

Prostor kolem rybníka bude velkým staveništem (hlavně směrem k ČOV) a není možno nyní něco budovat bez rizika, že to bude brzy zničeno.

Jaká je situace s územním plánem?

Návrh územního plánu bude brzy předložen k veřejné diskusi na obecním úřadě.

Co se smětištěm u tratě?

V současné době projednáváme s majiteli pozemků záměr OZ o vysázení lesa na celé ploše bývalé skládky.

Kde bude v nádražní čtvrti veřejný telefon?

Po poslední dohodě mezi OÚ, spojaři a českými drahami bude umístěn ve vestibulu nádražní budovy.

A co veřejné osvětlení k nádraží nebo k benzinové stanici?

Je záměrem výše uvedené uskutečnit, zpracovává se projekt.

Z čeho je financována oprava kostela sv. Jana Křtitele?

Kostel je kulturní památka. Opravy jsou financovány ze tří zdrojů: dotace odboru kultury Okresu Brno-venkov, sbírkami farníků a dary od sponzorů. Obec se zúčastňuje organizací a dozorem při provádění oprav dle nařízení památkové péče.

Kdo má možnost požádat o pozemkové úpravy?

Dle instrukcí pozemkového úřadu musí požádat majitelé půdy, jejichž součet výměr činí nejméně 51% veškerého katastru, tj. cca 300ha.

Jaké náhrady dostal "Spolek pro postavení Orlovny" za zkonfiskovaný majetek?

Spolku byla v rámci snížení křivd způsobených konfiskací majetku a zákazu činnosti v r. 1949 převedena částka 4 mil Kč. Finance byly získány obcí z prodeje budovy Orlovny a za přilehlé pozemky celého areálu, který byl majetkem spolku. Zůstatek výtěžku tj. 11 mil Kč si obec ponechala pro výstavbu ČOV a kanalizační sítě.

Co je se školní zahradou?

Školní zahrada byla uživateli uvolněna pro potřeby základní školy. Dle požadavků vedení základní školy bude z malé části využita pro osázení stromy, převážná plocha bude upravena jako travnaté hřiště pro žáky ZŠ.

Co je pravdy na zprávách o vybudování obecního sadu?

V územním plánu naší obce je doporučeno vysázet zelený koridor mezi obydlenu částí a částí obchodně-průmyslovou. Dělicí rovinou je pozemek, jehož vlastníkem je farní úřad v Telnici. Je položen kolmo na silnici k Hodonínu, má šíři 60m a spojuje prostor benzinového čerpadla s cestou u Zlatého potoka v místě, kde bude umístěna ČOV. Probíhá úspěšné jednání o bezplatném předání tohoto pozemku pro tuto zelenou linii. Jednalo by se o vysázení cca 400 ovocných stromů. Předpokládaný termín je podzim 1994.

OBECNÍ ÚŘAD V TELNICI

Jako přílohu přikládáme hodnocení pracích prášků, které patří k významným znečišťovatelům životního prostředí a to i v případě, kdy obec bude mít ČOV! Podotýkáme, že tabulka neukazuje dráždivost prášků na pokožku a pod.